Våld i nära relationer

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är allvarliga samhällsproblem. Enligt statistik från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har var fjärde kvinna någon gång utsatts för våld i en nära relation. Våld kan förekomma i alla typer av relationer och skepnader. Den som utövar våldet kan vara en partner, förälder, ett vuxet barn, en anhörig med ansvar för omsorg eller någon annan närstående. Att utsättas för våld påverkar hälsan både fysiskt och psykiskt vilket innebär att vården möter många av dem som drabbas.

För råd och stöd finns information hos **1177 om våld i nära relationer**.

- Öka kompetensen och utveckla utbildning för vårdpersonal och andra yrkesgrupper.
- Stärka samverkan mellan socialtjänst, äldreomsorg, kvinnojourer och vården för att säkerställa att ingen faller mellan stolarna.
- Utveckla samarbeten med civilsamhället genom exempelvis idéburna offentliga partnerskap (IOP)
- Kriminalisera oskuldsingrepp och oskuldsintyg.

VÅRDEN MÅSTE VÅGA STÄLLA FRÅGAN OM VÅLD

Arbetet för att upptäcka våld i nära relationer inom hälso- och sjukvården behöver stärkas. Region Stockholm har idag ett vårdprogram som ger stöd till vårdpersonal i mötet med våldsutsatta patienter, men det räcker inte med information, det krävs handling. Ett effektivt arbetssätt är att tillhandahålla frågeformulär till patienter som misstänks vara utsatta för våld. Ett annat att kuratorstider registreras som annat vårdbesök samt att patienter ges egen tid med vårdgivare. Genom sådana tillvägagångssätt skyddas patienters integritet och vårdpersonalen kan säkerställa att medföljande inte hindrar samtal kring våldsutsatthet.

UTBILDNING OCH RUTINER ÄR AVGÖRANDE

Regionens hälso- och sjukvårdsverksamheter måste se över sina rutiner och vårdpersonal måste få bättre handledning i att lära sig hur och när det bedöms vara lämpligt att ställa frågan om våldsutsatthet. Vidare hur de ska gå till väga för att hjälpa personer som berättar att de utsätts för våld i nära relationer. Det är avgörande att vården står rustad när människor som drabbats av våld söker vård. Mot bakgrund av den granskning som Aftonbladet gjorde, som visade stora brister i hur mödravården och psykiatrin frågar gravida

kvinnor om våld i nära relationer, lyfte Liberalerna frågan igen regionfullmäktige i oktober 2024.

Region Stockholm erbjuder idag en webbutbildning för vårdpersonal. För att den ska vara effektiv behöver vi använda moderna och användarvänliga utbildningsvägar så att fler kan ta del av den. Målgruppen för utbildningen är främst hälso- och sjukvårdspersonal men även tandvårdspersonal, som har en viktig roll i att upptäcka våld i nära relationer. Även kommunernas personal inom förskola, skola och hemtjänst måste erbjudas utbildning i att identifiera våld. Det ska inte spela någon roll vilken offentlig instans som först upptäcker utsatthet utan alla ska kunna agera.

SAMVERKAN OCH SAMARBETEN

Samverkan mellan vård, socialtjänst, äldreomsorg och kvinnojourer måste fungera sömlöst så att individen får rätt stöd och hjälp. Det är även bra att utveckla samarbeten med civilsamhället genom exempelvis idéburna offentliga partnerskap (IOP).

SPECIALISERAD VÅRD FÖR VÅLDSUTSATTA KVINNOR OCH FLICKOR

I Region Stockholm finns i dag två mottagningar som vänder sig till våldsutsatta kvinnor. Båda finns på Södersjukhuset. Akutmottagningen för våldtagna tar emot män, kvinnor och transpersoner över 13 år som har utsatts för våldtäkt. Amelmottagningen tar emot flickor och kvinnor med erfarenhet av kvinnlig omskärelse/könsstympning.

OSKULDSINTYG OCH INGREPP KRIMINALISERAS

Ovetenskapliga och kvinnoförtryckande ingrepp som oskuldsoperationer är oacceptabla och ska inte förekomma. Den borgerliga regeringen har tagit viktiga steg mot att stärka skyddet för flickor och kvinnor som lever i en hederskontext. I april 2025 beslutade regeringen om en lagrådsremiss med förslag om att kriminalisera oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp. Den 1 december 2025 trädde lagändringarna i kraft som bland annat innebär att den som utför en kontroll eller ingrepp kan få fängelse i upp till ett år.

Uppdaterad: 5 september 2026